

S Bibliou o nádeji v krízových časoch

Adventný víkend s Bibliou 25. – 27. 11. 2022

(Sprievodca)

Cleopas

Badín 2022

S Bibliou

o nádeji v krízových časoch

Cleopas pozýva
na adventný víkend
s Bibliou

25. – 27. 11. 2022
**Dom Xaver
Badín**

Viac informácií na:
www.xaver.sk
www.cleopas.biblica.sk

Cleopas

Mediálni partneri:

Vyveska.sk

PROGRAM

PIATOK 25. 11. 2022

- 16.00 – 17.30 Príchod do Badína, ubytovanie
 17.40 Privítanie účastníkov
 18.00 Večera
19.00 1. prednáška: „Som s tebou“ – nádej u Izaiáša (B. Štrba)
20.00 Adorácia a kompletórium

SOBOTA 26. 11. 2022

- 6.45 **Ranné chvály**
 7.00 **EUCHARISTIA**
 7.45 Raňajky
9.00 2. prednáška: Univerzálna nádej v dobrom stvorení
(Gn 1,1–2,3) (J. Jančovič)
 10.00 – 11.45 Voľný program
 11.45 **Modlitba na poludnie**
 12.00 Obed
 13.00 – 16.30 Voľný program – nádejná minipúť (Hrad Slovenská Ľupča)
16.30 3. prednáška: Baránkova nádej pre kresťanov vo vyhni
utrpenia (videnia v Zjv) (J. Jančovič)
 18.00 Večera
19.00 Večerné chvály a požehnanie adventných sviec
20.00 Adorácia a kompletórium

NEDEĽA 27. 11. 2022

- 7.15 **Ranné chvály**
 7.30 Raňajky
8.30 4. prednáška: Ježiš z Nazareta – nádej aj pre nedúfajúcich
(B. Štrba)
 9.30 – 10.30 Voľný program
 10.30 **EUCHARISTIA**
 12.00 Obed
 13.00 Odchod

Prednášajúci

Doc. SSLic. Ing. Jozef Jančovič, PhD. (1968)

Po ukončení štúdia biotechnológií na STU v Bratislave (1991), po absolvovaní katolíckej teológie v Ríme a kňazskej vysviacke v roku 1995, získal licenciát z biblických vied na Pápežskom biblickom inštitúte v Ríme (1999). Odvtedy prednáša na Katedre biblických vied RKCMBF UK v Bratislave, kde obhájil dizertačnú prácu *Exegéza Ex 32–34 s využitím kánonického prístupu* (2009). Od roku 2022 je dekanom RKCMBF UK.

V rokoch 2000 – 2007 participoval na príprave a vydaní Slovenského ekumenického prekladu Biblie. Je autorom viacerých štúdií a článkov v periodikách a monografiách. Od roku 2018 je výskumným pracovníkom Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV. V roku 2020 obhájil habilitačnú prácu na tému *Analýza Ž 93–96 v zbierke žalmov o Pánovom kráľovstve (Ž 93–100)*. Je predsedom Slovenskej spoločnosti pre katolícku teológiu a podieľa sa na tvorbe Komentárov k Starému zákonu.

SOBOTA

9.00 h Univerzálna nádej v dobrom stvorení (Gn 1,1–2,3)

16.30 h Baránkova nádej pre kresťanov vo vyhni utrpenia (videnia v Zjv)

Doc. SSD Blažej Štrba, PhD. (1971)

Po štúdiách filozofie a teológie v Ríme, kňazskej vysviacke (1997), získaní licenciátu z biblických vied na Pápežskom biblickom inštitúte v Ríme a doktorátu na Fakulte biblických vied a archeológie v Jeruzaleme (2006) prednáša na RKCMBF UK v Bratislave – v Kňazskom seminári sv. Františka Xaverského v Badíne (do 2019) a v súčasnosti v Kňazskom seminári sv. Gorazda v Nitre. Pravidelne prednáša aj na Fakulte biblických vied a archeológie v Jeruzaleme a tiež na detašovanom pracovisku Univerzity sv. Anselma v Novom Dvore.

Je autorom početných štúdií a editorom niekoľkých monografií. Habilitačnú prácu napísal na tému *Jozue v Knihe Exodus* (2021). Je šéfredaktorom vedeckého časopisu *Studia Biblica Slovaca*, spolupracuje na tvorbe Komentárov k Starému i Novému zákonu a je členom Pápežskej biblickej komisie.

PIATOK, 19.00 h: „Som s tebou“ – nádej u Izaiáša

NEDEĽA, 8.30 h: Ježiš z Nazareta – nádej aj pre nedúfajúcich

Občianske združenie Cleopas

O Kleofášovi

Kleofáš, ktorého sviatok sa v Rímskom martyrológiu pripomína **25. septembra**, bol jedným z Ježišových učeníkov. Lukášovo evanjelium o ňom píše menovite v známej udalosti, kde zmŕtvychvstalý Ježiš stretá dvoch učeníkov na ceste do Emauz (porov. Lk 24,13-22). Práve Kleofáš položil Ježišovi otázku: „Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ktorý nevie, čo sa tam stalo v týchto dňoch?“ (v. 18). Kleofáš sa pýtal, Zmŕtvychvstalý odpovedal a vysvetľoval im Písma. Ježiš viedol s emauzskými učeníkmi pútavý dialóg, ktorý im opäť rozpálil srdcia pre evanjelium. Práve Kleofáš je patrónom občianskeho združenia Cleopas.

Presná historická **Kleofášova** totožnosť nie je istá. Pokiaľ ide o meno, niektorí tvrdia, že Kleopas v Jn 19,25 („**Mária Kleopasova**“ [Κλωπᾶς]) je helenizovanou formou aramejského mena *Qlopa* (קלופא) a že Kleofášovo meno (Κλεόπας) je skrátanou formou gréckeho *Kleopatros*, čo znamená „sláva otca“ (porov. Kleopatra).

Historik **Euzébius Cézarejský** cituje kronikára Hegesippa, ktorý napísal okolo r. 180 po Kr., že roky predtým mal rozhovor s vnukmi apoštola Júdu a dozvedel sa, že Kleopas bol **bratom Jozefa, manžela Panny Márie**: „*Po Jakubovom mučeníctve bolo jednomyselne rozhodnuté, že Simeon, syn Cleopasov, bol hodný zasadnúť na jeruzalemský prestol. Bol to údajne bratranec Spasiteľa.*“ Hegesippus poznamenal, že Kleopas bol Jozefovým bratom. Epifanius dodáva, že Jozef a Kleopas boli bratia, synovia „Jakuba, s priezviskom Panter“.

Aj na základe uvedenej písomnej **tradície** v ortodoxnej cirkvi pripisujú Kleofášovi extrémnu dôležitosť. Pravoslávna cirkev považuje sv. Kleofáša za **jedného z najväčších** bratov a manželov, otcov a starých otcov, ktorí kedy boli v histórii sveta. Jeho bratom bol svätý Jozef, manžel Panny Márie. Jeho manželkou bola svätá **Mária Kleofášova** (9. apríla). Traja z jeho synov sú považovaní za svätých – **Šimon, Jakub menší** a **Júda**, rovnako aj dvaja z jeho vnukov – **Jakub väčší** a **Ján**, ktorí boli Ježišovými apoštolmi. Za svätú sa pokladá aj jeho dcéra **Mária Salome** (22. októbra), matka svätého Jakuba väčšieho a svätého Jána. Aj ďalšieho syna, **Jozefa Barsabáša**, nazývaného „spravodlivý“, ktorý bol jedným z dvoch nominovaných na miesto zradcu

Judáša Iškariotského, považujú ortodoxní kresťania tiež za svätého (20. júla).

Večera v Emauzách

Večera v Emauzách je známy obraz talianskeho barokového majstra **Michelangela Merisi Caravaggia** (29. 9. 1571 – 18. 7. 1610) z roku **1601**, ktorý sa aktuálne nachádza v Londýne. Pôvodne si tento obraz objednal a zaplatil Ciriaco Mattei, brat kardinála Girolama Matteiho.

Obraz zobrazuje moment, keď sa zmŕtvychvstalý Ježiš inkognito zjavuje svojim dvom učeníkom v mestečku Emauzy, aby im vzápätí zmizol z dohľadu (porov. Lk 24,30-31). **Kleofáš** má na sebe mušľu pútnika. Druhý učeník, o identifikácii ktorého sa vedú diskusie i dnes, má na sebe roztrhané šaty. Kleofáš gestikuluje v perspektívne vyzývavom vystieraní rúk von a dozadu, vzhľadom na rám obrazu. Stojaci obsluhujúci s hladkým čelom a tvárou v tme sa zdá akoby situácii nevenoval pozornosť. Obraz je nezvyčajný pre postavy v životnej veľkosti, tmavé a prázdne pozadie. Na stole sa rozkladá priam umelecké zátišie s jedlom, pričom košík s ovocím sa prehýba cez okraj.

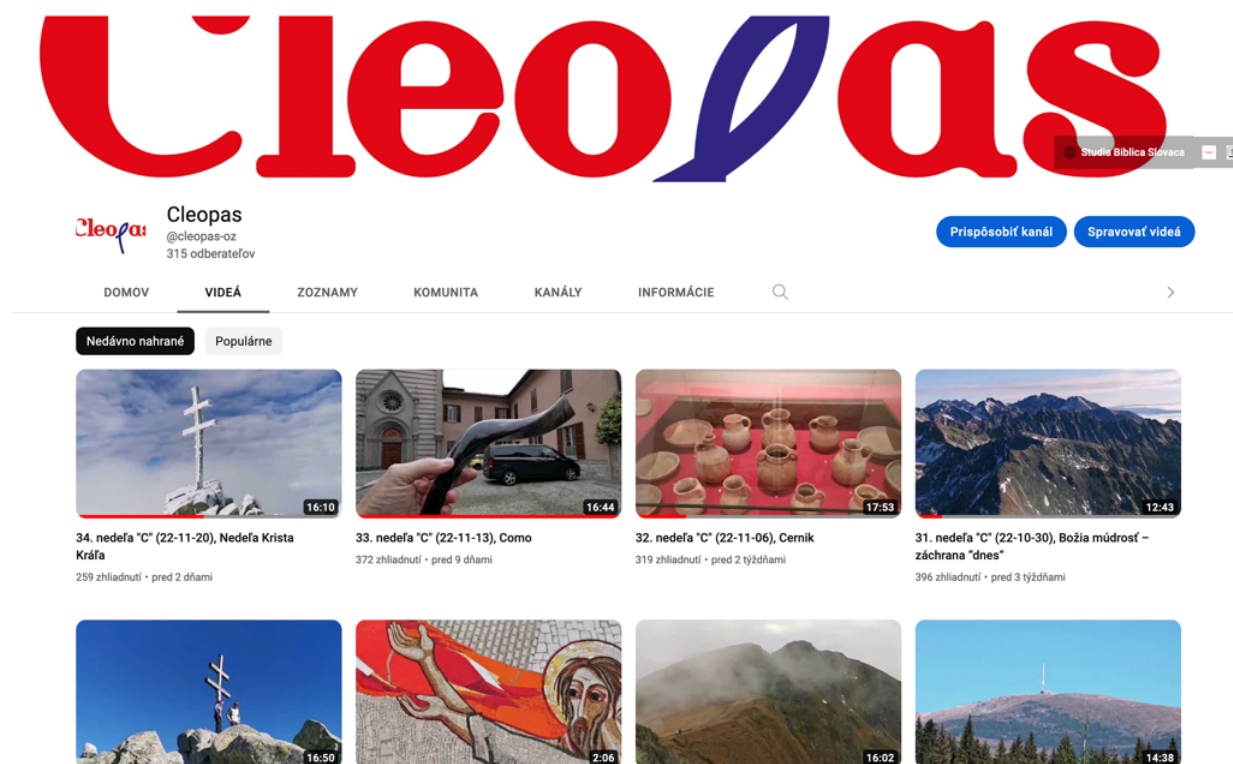
O občianskom združení Cleopas

Názov a občianskeho združenia **Cleopas** je latinská forma slovenského **Kleofáš**. Meno odkazuje na známeho učeníka Kleofáša, ktorého uvádza evanjelista Lukáš v nezabudnuteľnom rozhovore so Zmŕtvychvstalým (porov. Lk 24).

Cleopas je občianske združenie, ktorého cieľom a predmetom činnosti je dobrovoľnou aktivitou svojich členov a priateľov podporovať činnosť úzko súvisiacu s vedeckým časopisom *Studia Biblica Slovaca* (www.biblica.sk). Podporuje vydávanie publikácií najmä v edícii *Studia Biblica Slovaca – Supplementum*; napomáha realizácii rozvojových projektov redakcie časopisu *StBiSl*; podieľa sa na organizovaní podujatí, ktoré rozvíjajú permanentné vzdelávanie vychádzajúce z Biblie; prostredníctvom podcastov a komentárov k biblickým textom šíri záľubu a život s Božím slovom; podporuje odborné biblické podujatia s cieľom posilniť stavovské kresťanské tradície.

V internetovej databáze YouTube na kanáli Cleopas (<https://www.youtube.com/@cleopas-oz>) je možné sledovať týždenné podcasty biblistu Blažejša Štrbu k biblickým čítaniam nedeľ.

The screenshot shows the YouTube channel page for Cleopas. At the top, the channel name 'Cleopas' is displayed in large red letters, with a blue leaf-like graphic element. Below the name, the channel's profile picture and name are visible, along with the handle '@cleopas-oz' and the number of subscribers (315). Navigation buttons for 'Prispôbiť kanál' and 'Spravovať videá' are present. The main content area features a grid of video thumbnails. The first row includes videos titled '34. nedeľa "C" (22-11-20), Nedeľa Kráľa', '33. nedeľa "C" (22-11-13), Como', '32. nedeľa "C" (22-11-06), Cernik', and '31. nedeľa "C" (22-10-30), Božia múdrosť – záchrana "dnes"'. The second row shows additional video thumbnails with durations like 16:50, 2:06, 16:02, and 14:38.

Dom Xaver

Dom Xaver pre svojich hostí poskytuje duchovné zázemie – stálu kňazskú službu, vďaka ktorej majú zabezpečené pravidelné slúženie sv. omší, spovedanie alebo možnosť duchovných rozhovorov. Hostia majú k dispozícii Kostol sv. Františka Xaverského a dve kaplnky: Kaplnku Sedembolestnej Panny Márie (1. poschodie) a adoračnú kaplnku (2. poschodie). Návštevníkom dávajú počas celého dňa dostatočný priestor pre stíšenie sa a osobnú modlitbu.

Veľkorysý priestor Domu Xaver v sebe ukrýva viacero konferenčných miestností s kapacitou od 15 do 220 hostí.

Hostia majú k dispozícii aj knižnicu, ktorá obsahuje viac ako 39 000 titulov z rôznych oblastí: biblické vedy, dogmatika, filozofia, cirkevné dejiny, liturgia...

Dom Xaver ponúka rôzne možnosti pre športové aktivity návštevníkov. Pripravená je posilňovňa, rozľahlá telocvičňa, biliardová miestnosť a v letnom období tiež vonkajšie trávnaté ihrisko a betónové ihrisko so sieťou na tenis, bedminton či volejbal.

Zdroj: xaver.sk

Unikátne dielo

Počas biblického víkendu bude v Kostole sv. Františka Xaverského v Dome Xaver umiestnené unikátne dielo „Pocta sv. Cyrilovi a Metodovi“ akademickej maliarky Dariny Gladišovej.

Pocta sv. Cyrilovi a Metodovi

„Pocta sv. Cyrilovi a Metodovi“ – je názov maľby pripomínajúcej oltár, ktorú zhotovila akademická maliarka Darina Gladišová pri príležitosti Roka sv. Cyrila a Metoda (5. 7. 2012 – 31. 12. 2013). Toto dielo bolo prezentované pri príležitosti plenárneho zasadnutia Rady európskych biskupských konferencií v Bratislave v roku 2013.

Oltár je zhotovený technikou oleja s použitím plátkového striebra. V jeho strede je zobrazená Matka Božia. Nad centrálnou časťou oltára je v poloblúkovom tvare text Proglasu (Predslov k prekladu evanjelia v staroslovienskom jazyku). Po stranách sú zobrazené štyri výjavy súvisiace so životom a osobami slovanských vierozvestcov. Na ľavej strane v hornej časti sú zobrazení sv. Cyril a Metod – apoštoli Slovanov. Dolu je zobrazený Konštantín (sv. Cyril) zostavujúci písmo (hlaholiku) pred príchodom na

Veľkú Moravu. Vpravo hore sú obaja vierozvestcovia zobrazení s Novým zákonom, ktorý preložili do staroslovienčiny. Vpravo dolu je výjav z kňazskej vysviacky prvých Metodových žiakov. Na vonkajšej strane ľavého krídla sú zobrazení sv. Cyril a sv. Kliment a na vonkajšej strane pravého krídla zasa sv. Metod a sv. Gorazd.

Darina Gladišová – akademická maliarka

Akademická maliarka Darina Gladišová predstavuje jedinečnú osobnosť slovenského výtvarného umenia. Narodila sa 15. apríla 1954 v Zahorciach. V rokoch 1975 – 1980 študovala na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave na oddelení krajinského a figuratívneho maliarstva u profesora Želibského. Jej tvorba vychádza z ikon, ktoré sú prítomné v celom jej diele. Deväťdesiate roky 20. storočia znamenali prelom v jej živote aj v umeleckej tvorbe. Ako známa a uznávaná výtvarníčka sa dala na neľahkú cestu kresťanskej umelkyne. Jej dielo tvorí krajinomalba, figurálna kompozícia, ikony, mystické obrazy a obrazové kontemplácie, filmové projekty a výtvarné realizácie v kostoloch. Jej diela možno nájsť v zbierkach slovenských i zahraničných galérií.

Okrem mnohých ocenení doma i v zahraničí v roku 2003 získala i **cenu Fra Angelica** za osobitný prínos pre kresťanské hodnoty v kultúre na Slovensku. Stvárnenie viery, pravdy, krásy v dielach Dariny Gladišovej má dve polohy. Jednou je figuratívne zobrazenie tajomstva spásy od Zvestovania až po Zmŕtvychvstanie. Druhou polohou je kontemplatívna rovina jej diela vyjadrená abstraktne ako pocitový zážitok z tajomstva Vzkriesenia, ktoré poznáva prostredníctvom vlastnej duchovnej kontemplácie s Kristom. V hlbokéj úcte má Eucharistiu, tajomstvá jej prežívania ju inšpirovali k vytvoreniu cyklu obrazov „Corpus Christi“. Svoje diela vystavovala na **mnohých výstavách** na Slovensku (Bratislava, Modrý Kameň, Nitra, Košice, Spišská Nová Ves, Prešov...), ako aj v zahraničí (Bulharsko, Francúzsko, Česko, Poľsko, Rumunsko, Rakúsko, Švédsko, Holandsko, Maďarsko, Taliansko...).

Viac o jej diele sa dozviete na <https://krestum.sk/author/darina-gladisova/>. Mag. theol. Ján Zoričák z Karlovej univerzity v Prahe napísal v roku 2020 svoju rigoróznou prácu na tému „Úcta k Eucharistii v umeleckom diele Dariny Gladišovej“, ktorá je dostupná na: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/123640/150050696.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Zdroj: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20131003022>

Badínsky prales

Badínsky prales patrí medzi najstaršie chránené územia na Slovensku. Biotop tvorí vzácna človekom len minimálne dotknutá pralesová jedľová bučina. Nachádza sa v juhovýchodnej časti **Kremnického pohoria** 10 km juhozápadne od Banskej Bystrice. Toto územie je chránené od roku 1913, čím sa radí k najdlhšie **zákonom chráneným rezerváciám** na Slovensku. Prales navštívil v roku 2000 anglický princ Charles.

Pôvodná rozloha bola 20,51 ha, neskôr bolo územie rozšírené na dnešných 30,70 ha. V roku **1994** získal prales štatút národnej prírodnej rezervácie, pretože je pozostatkom pôvodných prirodzených karpatských lesov. Pralesová jedľová bučina s prímiesou smreka, javora, jaseňa a bresta je zaujímavá výskytom mohutných jedlí bielych (200 až 400-ročných, najvyššia má výšku 46 m a obvod kmeňa 553 cm) a bukov lesných (obvod kmeňa 496 cm). Prechádzka v tieni týchto mohutných stromov je nezabudnuteľným zážitkom, málokde máte možnosť vstúpiť do pôvodného prastarého lesa nedotknutého ľudskou činnosťou.

Brest väzový, ktorý sa stal ohrozeným druhom, tu má početné zastúpenie. Niekoľko sadeníc mladých stromov si do rodného Anglicka odniesol aj princ Charles. Prales je domovom mnohých chránených druhov nielen flóry, ale aj fauny (rys ostrovid, mlok karpatský, fúzač alpský...). Z dôvodu čo najmenšieho zasahovania človeka do tohto unikátneho biotopu sa v pralese odstraňujú len kmene stromov, ktoré ohrozujú premávku na lesnej ceste.

Národná prírodná rezervácia Badínsky prales je podľa zákona o ochrane prírody a krajiny pre verejnosť úplne uzatvorená. **Vstup** do pralesa je možný **len pre odborné exkurzie so sprievodcom** z Lesov SR, Odštepny závod Slovenská Ľupča, pracovníkmi Štátnej ochrany prírody SR, Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene, alebo vedecko-výskumných inštitúcií.

Zdroj: <https://slovakia.travel/badinsky-prales>

Hrad Ľupča

Hrad Ľupča založil v polovici 13. storočia **uhorský kráľ Bela IV.** Stojí na návrší jedného z posledných výbežkov Nízkych Tatier. Spĺňal funkciu strážneho hradu, ktorý mal pod dohľadom významnú obchodnú stredovekú cestu **Via magna**, vedúcu pod úpäťm hradu. Od roku 2002 má Národná kultúrna pamiatka – stredoveký Hrad Ľupča, nového majiteľa, akciovú spoločnosť Železiarne Podbrezová.

Vstup do hradu je možný len so sprievodcom, dĺžka prehliadky je cca 1 h. Trasa začína pri vstupe hlavnou bránou do Hradu Ľupča. Popri Gizelinom dome smeruje do brány Tribelovej chodby a ústi vo vstupe na horné nádvorie. Odbočuje doľava, po chodbe vedúcej popri Rubigallovom kamennom portáli. Nasleduje výstup dreveným schodiskom na druhé podlažie do miestnosti Pavla Rubigalla, kde je inštalovaná stála expozícia sôch prof. Jána Kulicha.

Ďalej návštevník vstúpi do kaplnky a sakristie, odkiaľ zostupuje dreveným dvojramenným schodiskom na dolné nádvorie. Prechádza betónovým schodiskom do vstupného renesančného portálu, za ktorým je miestnosť mučiarnie. Prehliadka pokračuje vzostupom dlhým tehlovým schodiskom k studni, odkiaľ prechádza krátkym schodiskom s nízkym portálom do miestnosti, z ktorej vedie dvojramenné kamenné schodisko na dolné nádvorie. Vstúpi do expozície keramiky a po jej obhliadke prejde cez dolné nádvorie ku Korvínovej lipe, kde prehliadka končí.

Zdroj: www.hradlupca.sk

Lined writing area with horizontal dashed lines.

Publikačná činnosť o. z. Cleopas

Studia Biblica Slovaca – časopis

Studia Biblica Slovaca je vedecký recenzovaný časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

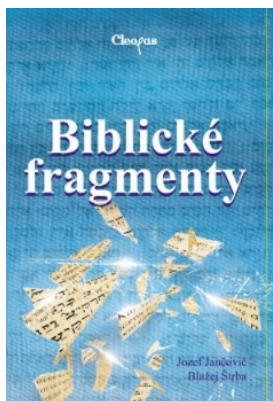
Evanjelidiár 2022

Evanjelidiár 2022 je mini diár špeciálne zostavený tak, aby svojho majiteľa sprevádzal textom celého Evanjelia podľa Lukáša, ktoré sa v Cirkvi číta počas liturgického roka 2022.

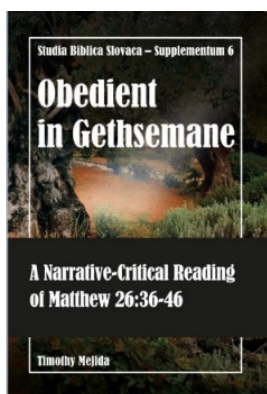
Tvoje oči videli (2021)

„Tvoje oči videli“ je piatym zväzkom edície *Studia Biblica Slovaca – Supplementum* venovaným profesorovi Georgovi Braulikovi, OSB, svetoznámemu odborníkovi na Knihu Deuteronomium.

Biblické fragmenty (2021)

„Biblické fragmenty“ sú zbierkou článkov s rôznou biblickou tematikou podaných zrozumiteľným štýlom pre širokú verejnosť publikovaných slovenskými biblistami Jozefom Jančovičom a Blažejom Štrbom.

Obedient in Gethsemane (2022)

„Poslušný v Getsemani“ je šiestym zväzkom v edícii Studia Biblica Slovaca – Supplementum. Publikácia je vydaním úspešne obhájenej doktorskej práce afrického kňaza Timothy Mejidu a vykladá text Mt

Evanjelidiár 2023

Evanjelidiár 2023 je mini diár špeciálne zostavený tak, aby svojho majiteľa sprevádzal textom celého Evanjelia podľa Matúša, ktoré sa v Cirkvi číta počas liturgického roka 2023.

PROSBA O NÁDEJ PRE CLEOPASA

Aby Cleopas, o. z., zvládal pokrývať náklady na tlač a dopravu publikácií, ktoré vydáva a aby mohol i naďalej podporovať rôznorodé biblické aktivity, prosíme vás o dar. Prispiieť môžete aj poukázaním 2 % dane z príjmu už v budúcom roku 2023.

Číslo účtu pre peňažné dary: **SK38 7500 0000 0040 2882 2485.**

Do poznámky, prosíme, uveďte: „**Dar na činnosť Cleopasa**“.

Vopred vám srdečne ďakujeme!

Cleopas, o.z. • Banská 28, 976 32 Badín • IČO: 53 519 591
<http://cleopas.biblica.sk>